

चोरखार अन्नपुर्णा खारभूमी योजना, ता. भिवंडी,
जि. ठाणे या योजनेच्या नुतनीकरणाच्या
अंदाजपत्रकास प्रशासकीय मान्यता देणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
जलसंपदा विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: खाभूयो - २०२१/प्र.क्र.१२२/खारभूमी

मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.

दिनांक:- ११ ऑक्टोबर, २०२१

पहावे- मुख्य अभियंता, जलसंपदा विभाग, कोकण प्रदेश, मुंबई यांचे पत्र क्र.
मुअकोप्र/ खाभूयो-२०२०१/चोरखार अन्नपुर्णा/खारभूमी/तां-३/८६०,
दिनांक २६/०२/२०२१.

प्रस्तावना:-

चोरखार अन्नपुर्णा खारभूमी योजना, ता. भिवंडी, जि. ठाणे ही योजना माजे पाये, मालोडी, खारबांव गावाच्या दरम्यान आहे. उल्हास खाडीच्या उजव्या बाजूस कामवाडी नदीच्या उप खाडीवर चोरखार अन्नपुर्णा खारभूमी योजना आहे. ही योजना ठाणे जिल्ह्यातील खारभूमी विकास योजनेच्या बृहत आरखड्यात अ. क्र.०८ व पृष्ठ क्र. ३४ वर समाविष्ट आहे. तसेच केंद्रीय पर्यावरण व वन मंत्रालय ,नवी दिल्ली यांचे कडील पत्र जा. क्र. जे-१७०११/३२/२००१/आय -३/, दिनांक २२/८/२००३ अन्वये सागरी नियमन कायदा, १९९१ मधून सूट दिलेल्या कोकणातील एकूण ५७५ (ठाणे जिल्ह्यातील १०८ खारभूमी योजना) खारभूमी योजनांमध्ये या योजनेचा समावेश आहे. सदरहू योजना बोर्डकालीन असून सन १९५८मध्ये खारलॅन्ड बोर्डाने बांधलेली आहे. या योजनेचे नुतनीकरणाचे काम १९८८ मध्ये पूर्ण झालेले आहे. सदर योजनेची एकूण लांबी ४१६० मीटर आहे, तसेच या योजनेत २ उघाडी समाविष्ट आहेत.

सततच्या झालेल्या अतिवृष्टीमुळे उल्हास खाडीला आलेल्या भरतीमुळे पुराची पातळी वाढून खाडीतील पाणी सदर योजनेच्या पुनःप्रापित क्षेत्रात शिरल्यामुळे मोठ्याप्रमाणावर बांधाचे नुकसान झाल्याने पुनःप्रापित क्षेत्र बाधित झाले आहे. तेथील स्थानिक लाभधारक शेतकरी व लोकप्रतिनिधी योजनेच्या बांधाचे काम करून मिळण्याबाबत वारंवार मागणी करीत आहेत. योजनेच्या पुनःप्रापित क्षेत्रानुसार प्रतिहेक्टरी खर्च रु. १,८१,४०९/- इतका येत असून तो सध्याचा प्रचलित आर्थिक मापदंड रु. १,९२,९५०/- पेक्षा कमी आहे.

मुख्य अभियंता, जलसंपदा विभाग, कोकण प्रदेश, मुंबई यांच्याकडून संदर्भाधीन पत्रान्वये प्राप्त झालेला चोरखार अन्नपुर्णा खारभूमी योजना, ता. भिवंडी, जि. ठाणे या खारभूमी योजनेच्या नूतनीकरणाच्या कामास प्रशासकीय मान्यता देण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता. त्यानुसार सदर प्रस्तावासंदर्भात शासनाने पुढीलप्रमाणे निर्णय घेतला आहे.

शासन निर्णय :-

चोरखार अन्नपुरा खारभूमी योजना, ता. भिवंडी, जि. ठाणे या योजनेच्या नूतनीकरणाच्या कामास खारभूमी विभागाच्या सन २०१८-१९ या वर्षाच्या दरसूचीवर आधारित अंदाजित रुपये ४,७५,२९,१६९/- (रुपये चार कोटी पंच्याहत्तर लक्ष एकोणतीस हजार एकशे एकोणसत्तर फक्त) एवढ्या रक्कमेस याद्वारे प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात येत आहे. कामाकरिता रुपये ३,१३,०२,६०८/- (रुपये तीन कोटी तेरा लक्ष दोन हजार सहाशे आठ फक्त) व अनुषंगिक कामाकरिता रुपये ४३,२०,८३४/- (रुपये त्रेचाळीस लक्ष वीस हजार आठशे चौतीस फक्त), GST करिता रुपये ३७,५६,३१३/- (रुपये सदतीस लक्ष छप्पन हजार तीनशे तेरा फक्त), गौण खनिज करिता रुपये ८१,४९,४१४/- (रुपये एकव्याऐंशी लक्ष एकोणपन्नास हजार चारशे चौदा फक्त) अशी तरतूद असून तरतुदींचा उपशीर्षवार गोषवारा सोबतच्या परिशिष्टामध्ये देण्यात येत आहे. सदरील प्रशासकीय मान्यता पुढील अटींच्या अधीन राहून देण्यात येत आहे.

१. योजनेच्या कामावरील खर्च मागणी क्रमांक आय-५, मुख्य लेखाशिर्ष “४४०२ मृद व जलसंधारण यावरील भांडवली खर्च (१०२) मृद संधारण (०१) खार जमीन योजना (०१) बांधकामे (योजनांतर्गत) (४४०२०३८४)” या लेखाशीर्षाखाली खर्ची टाकावा व तो मंजूर अनुदानातून भागविण्यात यावा.

२. शासन निर्णय, जलसंपदा विभाग, दिनांक २२.६.२०१५ मधील परिच्छेद क्र. २(१) व २(२) मधील तरतुदींनुसार खारभूमी योजनेचे बांधकाम सुरु करण्यापूर्वी लाभधारकांनी सहकारी संस्था स्थापन करावी व खारभूमी योजना पूर्ण करण्यासाठी पुनःप्रापित क्षेत्रातील लाभधारकांकडून प्रकल्पातील सहभाग म्हणून रुपये ५००/- प्रती हेक्टर खर्च (किमान रुपये २००/- रोख व रुपये ३००/- मजुरीच्या स्वरूपात किंवा रोखीने) घेण्यात यावा. योजनेचे काम पूर्ण झाल्यानंतर योजना देखभाल व दुरुस्तीसाठी त्यांच्याकडे हस्तांतरित करणे आवश्यक राहील.

३. सदर कामासाठी विहित मार्गाने तरतूद अर्थसंकल्पित केल्याशिवाय त्यावर खर्च केला जाणार नाही याची दक्षता घेण्यात यावी.

४. या कामाकरिता पर्यावरण विषयक तसेच इतर सर्व वैधानिक मान्यता घेतल्यानंतरच प्रत्यक्ष काम सुरु करावे.

५. सदर प्रशासकीय मान्यता म्हणजे प्रकल्प कार्यान्वयीत करण्याच्या विविध टप्प्यावर झालेल्या अनियमिततेस मान्यता असल्याचे गृहित धरता येणार नाही. सदर प्रशासकीय मान्यता देणेपूर्वी अथवा नंतरही या कामावर कोणतीही अनियमितता झालेली असल्यास अथवा आढळल्यास सदर प्रशासकीय मान्यता प्रदान केल्याने ती नियमित झालेली आहे असे गृहीत धरता येणार नाही.

६. या योजनेबाबत चालू असलेल्या अथवा प्रस्तावित विभागीय चौकशीची कार्यवाही पूढे चालू ठेवावी. सदर प्रशासकीय मान्यता देण्याच्या निर्णयामुळे सध्या सुरु असलेल्या अथवा भविष्यात उद्भवणा-या विभागीय चौकशीच्या कार्यवाहीस कोणतीही बाधा पोहचणार नाही.

७. सदर योजनेसाठी कोणत्याही प्रयोजनार्थ मंजूर प्रशासकीय मान्यतेच्या मर्यादेबाहेर जाऊन, निधी वितरण अथवा अतिरिक्त खर्च करता येणार नाही. या संदर्भात प्रचलित शासन निर्णय, वित्तीय अधिकार मर्यादा, विहित केलेली निविदा कार्यपद्धती यांचे काटेकोरपणे अंमलबजावणी करण्यात यावी.

८. सदर प्रकल्पाच्या प्रस्तावित प्रशासकीय मान्यतेमध्ये अंतर्भूत किंमतीला तांत्रिक मान्यता प्राप्त करून घ्यावी.

९. संपूर्ण प्रकल्प हा सदर प्रशासकीय मान्यता किंमतीच्या मर्यादेत पूर्ण करावा.

सदरहू शासन निर्णय शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्रमांक विअप्र-१०१३/प्र.क्र.३०/२०१३/ विनियम भाग-२, दिनांक १७/०४/२०१५, भाग पहिला, उपविभाग तीन, अनुक्रमांक ४, परिच्छेद क्रमांक २७(२) अन्वये प्रशासकीय विभागास प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारानुसार आंतरवित्त सल्लागार व सह सचिव तसेच नियोजन विभागाच्या (कायार्सन-१४३४) यांच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र. १७०/१४३४, दिनांक ०१/०९/२०२१ नुसार दिलेल्या सहमतीने निर्गमित करण्यात येत आहे.

या योजनेस प्रदान करण्यात आलेली प्रशासकीय मान्यता लपा कार्यासनाच्या प्रशासकीय मान्यता नोंदवहीत २१८ या अनुक्रमांकावर नोंदविण्यात आली आहे.

सदर शासन निर्णय, महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२११०१११७१५०७१२२७ असा आहे. सदर शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकीत करून निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने.

सहपत्र:- परिशिष्ट अ

(सुषमा कुडल)

शासनाच्या अवर सचिव

प्रतिलिपी :-

१. मा.मंत्री (खार जमिनी विकास) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
२. मा.राज्यमंत्री (खार जमिनी विकास) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
३. सचिव (प्रकल्प समन्वय), जलसंपदा विभाग यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई.
४. महालेखापाल १/२, महाराष्ट्र राज्य (लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई/ नागपूर.
५. महालेखापाल १/२, महाराष्ट्र राज्य (लेखापरीक्षा), मुंबई/ नागपूर.
६. मुख्य अभियंता, (दवप्र) व सह सचिव यांचे स्वीय सहाय्यक, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
७. मुख्य अभियंता, जलसंपदा विभाग, कोकण प्रदेश, मुंबई.

८. आंतर वित्त सल्लागार व सह सचिव यांचे स्वीय सहाय्यक, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
९. उप सचिव (लघु पाटबंधारे) यांचे स्वीय सहाय्यक, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१०. प्रकल्प संचालक व अधीक्षक अभियंता, खारभूमी विकास मंडळ, ठाणे.
११. अवर सचिव, अर्थ शाखा १/२ (२ प्रती), जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१२. अवर सचिव, वित्त विभाग/अर्थ-२, मंत्रालय, मुंबई.
१३. खारभूमी कार्यासन, संग्रहार्थ.

(शासन निर्णय जलसंपदा विभाग क्रमांक: खाभूयो-२०२१/प्र. क्र.१२२/ खारभूमी

दिनांक : ११/१०/२०२१ चे सहपत्र)

परिशिष्ट अ

चोरखार अन्नपुरा खारभूमी योजना, ता. भिवंडी, जि. ठाणे या योजनेच्या नुतनीकरणाच्या
अंदाजपत्रकास प्रशासकीय मान्यता मिळणेबाबतच्या प्रस्तावातील उपशीर्षनिहाय तरतुदी
(रुपये लक्षा)

अ.क्र.	उपशीर्ष	अंदाजपत्रकीय किंमत
१	अ- प्राथमिक कामे	०.००
२	ब- भूमी संपादन	०.००
३	क- कामे बंधारा	२,२७,०९,६७७.००
४	फ- आर.एच.टी. वर्क	५७,५०,४५२.००
५	के- इमारती	०.००
६	एम- वृक्षारोपण	०.००
७	ओ- संकीर्ण	०.००
८	पी- देखभाल	०.००
९	आर- दळणवळण	२८,४२,४७९.००
	एकूण कामे रुपये	३,१३,०२,६०८.००
	गौण खनिज	८१,४९,४१४.००
	एकूण रुपये	३,९४,५२,०२२.००
	जी. एस. टी.	३७,५६,३१३.००
	एकूण रुपये	४,३२,०८,३३५.००
	अनुषांगिक खर्च १०%	४३,२०,८३४.००
	एकूण रुपये	४,७५,२९,१६९.००

ठळक वैशिष्ट्ये

पुनःप्रापित होणारे क्षेत्र	२६२ हेक्टर
प्रती हेक्टरी किंमत (रुपये)	रुपये १,८१,४०९/-
लाभव्यय गुणोत्तर	२.५२

(सुषमा कुडल)
शासनाच्या अवर सचिव